

ВЪПРОС № 50:
**ПРОИЗВОДСТВО ПО НАЛАГАНЕ НА
АДМИНИСТРАТИВНИ НАКАЗАНИЯ**

LAWN 302 Административно право и административен процес

ПЛАН

- 1. Производство по налагане на административни наказания от административнонаказателни юрисдикции.
- 2. Участници, субекти, страни в производството по налагане на административни наказания.
- 3. Развитие на производството.
- 4. Наказателно постановление.
- 5. Хипотези, в които административнонаказващият орган не се произнася като административнонаказателна юрисдикция.

АДМИНИСТРАТИВНОПРАВНИ ИЗТОЧНИЦИ

- Чл. 39; членове 47-58в от Закона за административни нарушения и наказания
- Закон за движение по пътищата

ПОНЯТИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВО ПО НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ НАКАЗАНИЯ

- **Производството по налагане на административно наказание** е втора административна, спорна и санкционна фаза на административнонаказателния процес, представляваща съвкупност от регулирани от нормите на Закона за административните нарушения и наказания последователно развиващи се правни действия, насочени към налагане на административно наказание по административен ред за извършено административно нарушение чрез издаването на правораздавателен и властнически акт от несъдебен орган, който действа като първа правораздавателна инстанция.

ПРОИЗВОДСТВО ПО НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ НАКАЗАНИЯ ОТ АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ ЮРИСДИКЦИИ

- В дейността, осъществявана от административнонаказващите органи, се откриват белезите на правораздаването:
 - 1) Решава се правен спор, който е първият основен белег на правораздаването.
 - 2) Наказващият орган не се произнася служебно, той трябва да бъде сезиран, което става с получаването на административнонаказателната преписка (чл. 52 ЗАНН).
 - 3) Производството, което се развива пред административнонаказващия орган, може да се характеризира като елементарно състезателно производство.
 - 4) Административнонаказващият орган не е страна по спора, който решава. Той е независима инстанция, която трябва да реши повдигнатия спор, страни по който са актосъставителят и лицето, посочено за нарушител в съставения акт.
 - 5) Наказателното постановление като краен акт, с който завършва административнонаказателното производство, има правораздавателен характер и се ползва със сила на пресъдено нещо.

УЧАСТНИЦИ В ПРОИЗВОДСТВО ПО НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАНИЕ

- *Участници* в производството по налагане на административни наказания са всички лица, за които възникват определени процесуални права и задължения в рамките на производството:
 - - пострадалите от нарушението (чл. 52, ал. 3 от ЗАНН);
 - - други длъжностни лица от същото ведомство на наказващия орган, на които е възложено разследване на спорните обстоятелства (чл. 52, ал. 4 от ЗАНН);
 - - свидетелите (чл. 57 от ЗАНН) и др.

СУБЕКТИ В ПРОИЗВОДСТВО ПО НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАНИЕ

- *Субекти* в производството по налагане на административни наказания са тези участници, чиито процесуални действия стартират, развиват и приключват производството:
 - - Актосъставителят.
 - - Решаващ орган на основание чл. 47; чл. 47а; чл. 48 и чл. 81а, ал. 2 от ЗАНН (административнонаказващ орган, *административнонаказателна юрисдикция*), който притежава лична, материална, териториална (в чийто район е извършено нарушението, местожителството дееца или органът, в района на който най-напред е било образувано производството) и времева компетентност:
 - а) Ръководителите на ведомствата и организациите, областните управители и кметовете на общините, на които е възложено да прилагат съответните нормативни актове или да контролират тяхното изпълнение или чрез делегиране на определени от тях длъжностни лица, когато това е предвидено в съответния закон, указ или постановление на Министерския съвет.
 - б) Длъжностните лица и органите, овластени от съответния закон или указ.
 - в) Съдебните и прокурорските органи в предвидените от закон или указ случаи.
 - - *Страните* също са субекти в производството по налагане на административно наказание.

СУБЕКТИ В ПРОИЗВОДСТВО ПО НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАНИЕ

- В сферата на административния надзор има голямо многообразие от еднолични административни органи, на които са възложени функции по административно наказване. Основният въпрос, който възниква, е кой изпълнява ролята на административнонаказващ орган при колективните и независими надзорни органи, като ЗАНН посочва три възможности за това.
 - 1. Ръководителят на организацията, когато това е предвидено в съответния закон, на основание чл. 47, б. „а“, предл. 1 от ЗАНН.
 - 2. Длъжностните лица, овластени от съответния закон или указ, на основание чл. 47, б. „б“, предл. 1 от ЗАНН.
 - 3. Органът, овластен от закона, на основание чл. 47, б. „б“, предл. 2 от ЗАНН.

СУБЕКТИ В ПРОИЗВОДСТВО ПО НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАНИЕ

- Анализът показва, че в областта на административното наказване колективните надзорни органи по-скоро по изключение, отколкото по правило, упражняват функциите на административнонаказващи органи. Този нормативен подход подлежи на сериозна критика, тъй като превръща в решаващи спора органи ръководителите на организациите. Последните са органи по назначението или работодатели на служителите – актосъставители, което поставя в риск безпристрастното и законосъобразно констатиране на административни нарушения и отслабва ролята на административния надзор. Моделът на административно наказване, възприет по отношение на Комисията за финансов надзор, предвиждащ санкционирането да се извършва от съответен заместник-председател на КФН, е неадекватен на политико-икономическите условия, в които се развиват надзорните отношения по повод функционирането на многообразни, могъщи и глобални финансови пазари. Той е неуместен и с оглед колегиалния характер на КФН. Като слабост на законодателството се тълкува практиката за административнонаказващи органи да бъдат определяни длъжностни лица от администрацията на надзорния орган. Тази възможност поставя под съмнение необходимостта от съществуването на самия колективен орган. Наложително е извършването на преценка и уеднаквяване на нормативната уредба, даваща качеството на административнонаказващ орган на съответния колегиален надзорен орган.

СТРАНИ В ПРОИЗВОДСТВО ПО НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАНИЕ

- *Страни* в производството по налагане на административно наказание са административнонаказателно отговорни лица, които участват в производството от свое име с цел защитата на засегнати от акта за установяване на административно нарушение права и законни интереси (нарушителите):
 - - пълнолетните лица, навършили 18 години, които са извършили административни нарушения в състояние на вменяемост (чл. 26, ал. 1 от ЗАНН);
 - - непълнолетните, които са навършили 16 години, но не са навършили 18 години, когато са могли да разбират свойството и значението на извършеното нарушение и да ръководят постъпките си (чл. 26, ал. 2 от ЗАНН);
 - - родителите, попечителите или настойниците, които съзнателно са допуснали извършването на административни нарушения от малолетни, непълнолетни на възраст от 14 до 16 години и поставени под пълно запрещение (чл. 26, ал. 3 от ЗАНН);
 - - родителите, съответно попечителите или настойниците за противообществени прояви (спортно хулиганство), извършени от лица, поставени под запрещение, ако те съзнателно са допуснали това (чл. 23, ал. 3 от Закона за опазванена обществения ред про провеждането на спортни мероприятия);
 - - работниците и служителите, които са ги извършили, както и ръководителите, които са наредили или допуснали да бъдат извършени административни нарушения (чл. 24, ал. 2 от ЗАНН);
 - - актосъставителят.

ИНСТИТУТ НА ОТВОДА

- Не може да участвува в разглеждането на административнонаказателна преписка и в издаването на наказателно постановление длъжностно лице, което:
 1. е пострадало от нарушението;
 2. е съпруг на нарушителя по права линия без ограничение и по сребрена линия – до четвърта степен;
 3. е съпруг на пострадалия по права линия без ограничение и по сребрена линия – до четвърта степен;
 4. е роднина на нарушителя по права линия без ограничение и по сребрена линия – до четвърта степен;
 5. е роднина на пострадалия по права линия без ограничение и по сребрена линия – до четвърта степен;
 6. е съставило акта за нарушението;
 7. е свидетел по акта за нарушението;
 8. е заинтересувано от изхода на административното производство;
 9. има с нарушителя особени отношения, които пораждат основателни съмнения в неговото безпристрастие;
 10. има с пострадалия особени отношения, които пораждат основателни съмнения в неговото безпристрастие (чл. 51 от ЗАНН).

ИНСТИТУТ НА ОТВОДА

- При наличието на някои от посочените основания длъжностното лице *лично* трябва *писмено с мотивиран акт* да се отведе (*институт на отвода*, характерен и за съдебните органи).
- Отвод на същите основания може да се иска и от:
 - 1. лицето, срещу което е съставен актът за установяване на административно нарушение;
 - 2. едноличния търговец или юридическото лице, срещу които е съставен актът за установяване на административно нарушение;
 - 3. пострадалия от нарушението (чл. 51, ал. 3 от ЗАНН).
- Предвидена е сложна процедура за произнасяне, вместо тази функция да е възложена на административния съд, както предлага научната доктрина.

ПРОЦЕСУАЛНИ ДЕЙСТВИЯ ПРЕДИ НАЛАГАНЕ НА НАКАЗАНИЕТО

- 1. извършването на проверка дали актът за установяване на административно нарушение е законосъобразен – дали са налице 10-те изисквания на чл. 42 от ЗАНН;
- 2. извършването на дали актът за установяване на административно нарушение е обоснован – дали обвинението е подкрепено с достатъчен доказателствен материал, като стартира ново самостоятелно разследване на нарушението, обсъждат се по същество всички доказателства, включително и направените възражения, разследват се и спорните обстоятелства, като административнонаказващият орган може да възложи тяхното разследване и на други длъжностни лица от същото ведомство;
- 3. административнонаказващият орган уведомява пострадалия от нарушението, ако има такъв, за получената преписка (съставения АУАН), като по този начин обезпечава правото на включване в административнонаказателния процес в качеството на граждански ищец.

ПРОЦЕСУАЛНИ ДЕЙСТВИЯ ПО НАЛАГАНЕ НА НАКАЗАНИЕТО

- Административнонаказващият орган е длъжен да се произнесе в *едномесечен* срок от получаването ѝ и има следните възможности:
 - 1. отправя писмено предупреждение към нарушителя при маловажен случай по чл. 28 от ЗАНН (чл. 53, ал. 1 от ЗАНН);
 - 2. прекратява административнонаказателното производство с мотивирана резолюция (чл. 53, ал. 1 във връзка с чл. 54 от ЗАНН);
 - 3. сключва споразумение с нарушителя (чл. 53, ал. 1 във връзка с чл. 58г от ЗАНН);
 - 4. издава наказателно постановление (чл. 53, ал. 1 от ЗАНН).

ПРОЦЕСУАЛНИ ДЕЙСТВИЯ ПО НАЛАГАНЕ НА НАКАЗАНИЕТО

- Преди да се произнесе по преписката, наказващият орган проверява акта с оглед на:
 - - неговата законосъобразност и обоснованост;
 - - преценява възраженията и събраните доказателства;
 - - когато е необходимо, извършва и разследване на спорните обстоятелства, което може да бъде възложено и на други длъжностни лица от същото ведомство (чл. 52, ал. 4 от ЗАНН).
- Когато нарушителят няма постоянен адрес в Република България, съставеният акт се предоставя незабавно на наказващия орган, който се произнася в деня на получаване на административнонаказателната преписка (чл. 52, ал. 1, изр. 1 от ЗАНН). Ако се установи, че актът не е бил предявен на нарушителя, наказващият орган го връща веднага на актосъставителя (чл. 52, ал. 2 от ЗАНН). След получаване на преписката наказващият орган уведомява за съставения акт пострадалите от нарушението, ако има такива и адресите им са известни.

ПРОЦЕСУАЛНИ ДЕЙСТВИЯ ПО НАЛАГАНЕ НА НАКАЗАНИЕТО

- Административнонаказващият орган налага административното наказание, когато по безспорен начин е установено, че:
 - 1. нарушителят е извършил деянието, т. е. установен е фактът на нарушението;
 - 2. нарушителят е извършил, т. е. идентифициран е деецът;
 - 3. извършил е деянието виновно, т. е. установена е вината.
- Административното наказание се определя съобразно с разпоредбите на ЗАНН *в границите на наказанието*, предвидено за извършеното нарушение.
- При определяне на наказанието се вземат предвид:
 - 1) тежестта на нарушението;
 - 2) подбудите за неговото извършване и
 - 3) другите смекчаващи и отегчаващи вината обстоятелства, както и
 - 4) имотното състояние на нарушителя (чл. 27, ал. 2 от ЗАНН).
- Заменяването на предвидените за нарушенията наказания с по-леки по вид не се допуска освен в случаите, предвидени по отношение на непълнолетните, когато административното наказание глоба се заменя с обществено порицание (чл. 27, ал. 4 във връзка с чл. 15, ал. 2 от ЗАНН).
- Не се допуска също така определяне на наказание под предвидения най-нисък размер на наказанията глоба и временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност, освен в предвидените в закон случаи.
- Смекчаващите обстоятелства обуславят налагането на по-леко наказание, а отегчаващите - на по-тежко наказание (чл. 27, ал. 3 от ЗАНН).

ПРОЦЕСУАЛНИ ДЕЙСТВИЯ ПО НАЛАГАНЕ НА НАКАЗАНИЕТО

- *Произнасянето става чрез налагане на административно наказание с издаването на наказателно постановление.*
- Наказателно постановление се издава и когато е допусната нередовност в акта, стига да е установено по безспорен начин извършването на нарушението, самоличността на нарушителя и неговата вина (чл. 53, ал. 2 от ЗАНН).
- Когато за административното нарушение е предвидено да се налага безвъзмезден труд в полза на обществото, длъжностното лице – актосъставител изпраща преписката на административнонаказващия орган, който я внася за решаване в съответния районен съд в тридневен срок от получаването ѝ (чл. 58а от ЗАНН). В този случай ролята на административнонаказващия орган е посредническа.

ПРОЦЕСУАЛНИ ДЕЙСТВИЯ СЛЕД НАЛАГАНЕ НА НАКАЗАНИЕТО

- Процесуалните действия след налагане на наказанието се изразяват във връчването на препис от наказателното постановление срещу подпис на нарушителя и на поискалия обезщетение, освен ако нарушителят е поискал да му бъде връчено чрез изпращане на съобщение до персонален профил, регистриран в информационната система за сигурно електронно връчване като модул на Единния портал за достъп до електронни административни услуги по симсъла на Закона за електронното управление. Когато нарушителят или поискалия обезщетение не се намери на посочения от него адрес, а новият му адрес е неизвестен, наказващият орган отбелязва това върху наказателното постановление и то се счита за връчено от деня на отбелязването (чл. 58 от ЗАНН).

ОСОБЕНОСТИ НА ЮРИДИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ ПО ИЗДАВАНЕ НА НАКАЗАТЕЛНО ПОСТАНОВЛЕНИЕ, С КОЕТО СЕ НАЛАГА АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАНИЕ

Налагането на административно наказание посредством издаването на наказателно постановление *не е типична административна дейност*.

1. Тук служебното произнасяне е изключено. Административнонаказващият орган трябва да бъде сезиран за това. Следователно той действа на принципа на съдебните органи – само *чрез сезиране*.

2. Решението, което ще вземе, също не е израз на типична административна дейност. Той води спорно производство, а произнасянето по такова спорно производство също наподобява дейността на съда. С произнасянето наказващият орган решава правен спор, в случая – административнонаказателноправен.

3. Наказателното постановление по съществото си е израз на правораздавателна дейност, а не на типично административна.

4. Чрез наложеното административно наказание наказващият орган реализира държавната наказателна репресия, а това далеч не е типично за творческия и градивен характер на административната дейност.

Правораздавателният или юрисдикционен характер на извършената дейност окачествява органа, който я осъществява – административнонаказващия орган, като особена административнонаказателна юрисдикция. Такъв характер (юрисдикционен) има и самото наказателно постановление.

НАКАЗАТЕЛНО ПОСТАНОВЛЕНИЕ

- **Наказателно постановление** е правораздавателен акт с властнически характер, издаван при условията на самостоятелност и независимост на административнонаказващия орган и след надлежно сезиране с акт за установяване на административно нарушение, с който се решава административнонаказателен спор около извършването на административно нарушение в рамките на опростено, елементарно и състезателно административно производство, подлежащ на съдебен надзор, който придобива сила на пресъдено нещо след влизането си в сила.

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА НАКАЗАТЕЛНОТО ПОСТАНОВЛЕНИЕ

1. представлява властнически акт на точно определен в закона административен орган, на който е поверена административнонаказателната юрисдикция;
2. се издава винаги при надлежно сезиране чрез акт за установяване на административно нарушение;
3. решава един наказателноправен спор около извършването на конкретно административно нарушение;
4. е резултат на опростено, елементарно състезателно производство, започнало със съставяне на акта за установяване на нарушението и поканването на обвиненото лице да го подпише и завършващо с неговото издаване;
5. се издава при самостоятелност и независимост на органа при решаването на спора и не подлежи на оттегляне и пререшаване от него (неповратимост в решаването), нито от друг висшестоящ административен орган по пътя на обикновения административен контрол;
6. може да бъде отменяно поради незаконосъобразност само по съдебен ред от съответния съд;
7. когато е бил пропуснат срокът за тяхното оспорване или когато, макар да е бил оспорен, е бил потвърден от контролната инстанция, влиза в законна сила и придобива сила на пресъдено нещо.

РЕКВИЗИТИ НА НАКАЗАТЕЛНОТО ПОСТАНОВЛЕНИЕ

- Наказателното постановление трябва да бъде издадено в строго *официална писмена форма* със съответните законно определени реквизити (чл. 57):
 - 1. собствено, бащино и фамилно име и длъжността на лицето, което го е издало;
 - 2. датата на издаването и номера на постановлението;
 - 3. датата на акта, въз основа на който се издава, и името, длъжността и местослуженето на актосъставителя;
 - 4. собственото, бащиното и фамилното име на нарушителя и точния му адрес, единен граждански номер, а в случай че е чужденец - имената, точния адрес, дата на раждане, а ако има информация за това - и място на раждане, по паспорт или заместващ го документ за пътуване с посочване на номер, дата на издаване и издател на документа;
 - 5. описание на нарушението, датата и мястото, където е било извършено, обстоятелствата, при които е извършено, както и на доказателствата, които го потвърждават;
 - 6. законовите разпоредби, които са били нарушени виновно;
 - 7. вида и размера на наказанието;

РЕКВИЗИТИ НА НАКАЗАТЕЛНОТО ПОСТАНОВЛЕНИЕ

- Наказателното постановление трябва да бъде издадено в строго *официална писмена форма* със съответните законно определени реквизити (чл. 57):
- 8. отегчаващите и смекчаващи обстоятелства и другите обстоятелства, взети предвид при определяне вида и размера на наказанието;
- 9. времето, през което наказаното лице е било лишено по административен ред или фактически от възможността да упражнява определена професия или дейност, което се приспада от времето на изтърпяване на наказанието временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност;
- 10. вещите, които се отнемат в полза на държавата;
- 11. разпореждането с веществените доказателства;
- 12. размера на обезщетението и на кого следва да се заплати;
- 13. в какъв срок и пред кой съд подлежи на обжалване.
- Съществен елемент от законосъобразността на наказателното постановление е *подписът* на наказващия орган, който го е издал.

КАКВО ИЗЯСНЯВАТ ТЕЗИ РЕКВИЗИТИ?

- Горейзброените реквизити изясняват следните основни въпроси:
- 1. установена е истината относно деянието от фактическата и от правна страна чрез описание на нарушението, доказателствата и правната му класификация; разпореждането с веществените доказателства (чл. 57, ал. 1, т. 5-6 и т. 11 от ЗАНН);
- 2. установен е нарушителят, като в постановлението са отбелязани всички данни, свързани с неговата самоличност, местоживееене и времето, през което наказаното лице е било лишено по административен ред или фактически от възможността да упражнява определена професия или дейност (чл. 57, ал. 1, т. 4 и т. 9 от ЗАНН);
- 3. определено е по вид и размер административното наказание в диспозитив; отегчаващите и смекчаващи обстоятелства и другите обстоятелства, взети предвид при определяне вида и размера на наказанието; времето, през което наказаното лице е било лишено по административен ред или фактически от възможността да упражнява определена професия или дейност, което се приспада от времето на изтърпяване на наказанието временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност; вещите, които се отнемат в полза на държавата; размера на обезщетението и на кого следва да се заплати (чл. 57, ал. 1, т. 7-10, т. 12 от ЗАНН);

КАКВО ИЗЯСНЯВАТ ТЕЗИ РЕКВИЗИТИ?

- Горейзброените реквизити изясняват следните основни въпроси:
- 4. изяснена е компетентността на административнонаказващия орган, издаващ наказателното постановление (чл. 57, ал. 1, т. 1-3 от ЗАНН);
- 5. уточнени са датата на издаването му и датата на съставянето на АУАН, предвид шестмесечния срок по чл. 34, ал. 3 от ЗАНН, в който административнонаказващият орган може да наложи наказанието (чл. 57, ал. 1, т. 2-3 от ЗАНН);
- 6. правата на нарушителя, с които разполага: в какъв срок и пред кой съд подлежи на обжалване (право на защита) и правото да заплати по-нисък размер на глобата в случай, че нарушителят не желае да обжалва наказателното постановление в частта относно наложената глоба, може да заплати в 14-дневен срок от връчване на наказателното постановление 80 на сто от нейния размер, освен ако специален закон предвижда намален размер на глобата (чл. 57, ал. 1, т. 13 и ал. 3 от ЗАНН).

ХИПОТЕЗИ, ПРИ КОИТО АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗВАЩИЯТ ОРГАН НЕ СЕ ПРОИЗНАСЯ КАТО АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ЮРИСДИКЦИЯ

- За *явно маловажни случаи* на административни нарушения, установени при извършването им, овластените за това органи налагат на място, срещу *квитанция*, глоба до размера, предвиден в съответния закон или указ, но не повече от 10 лева (чл. 39, ал. 1 от ЗАНН).
- **Явно маловажен случай на нарушение** е налице, когато деянието разкрива явно незначителна степен на обществена опасност (§1, т. 5 от ДР на ЗАНН).

ХИПОТЕЗИ, ПРИ КОИТО АДМИНИСТРАТИВНОАКАЗВАЩИЯТ ОРГАН НЕ СЕ ПРОИЗНАСЯ КАТО АДМИНИСТРАТИВНОАКАЗАТЕЛНА ЮРИСДИКЦИЯ

- 2. За *маловажни случаи* на административни нарушения, установени при извършването им, когато това е предвидено в закон или указ, овластените контролни органи могат да налагат на местонарушението глоби в размер от 10 до 50 лв. (чл. 39, ал. 2, изр. 1 от ЗАНН).
- **Маловажен случай** е този, при който извършеното нарушение от физическо лице или неизпълнение на задължение от едноличен търговец или юридическо лице към държавата или община, с оглед на липсата или незначителността на вредните последици или с оглед на други смекчаващи обстоятелства, представлява по-ниска степен на обществена опасност в сравнение с обикновените случаи на нарушение или на неизпълнение на задължение от съответния вид (§1, т. 4 от ДР на ЗАНН).

ХИПОТЕЗИ, ПРИ КОИТО АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗВАЩИЯТ ОРГАН НЕ СЕ ПРОИЗНАСЯ КАТО АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ЮРИСДИКЦИЯ

- В случаите на явно маловажни и маловажни нарушения, установени при извършването им, когато налага глоба с квитанция или фиш по една опростена процедура, актосъставителят, който е и наказващ орган, **не може да бъде определен като административнонаказателна юрисдикция**. За наложената глоба се издава *фиш*, който съдържа данни за самоличността на контролния орган и на нарушителя, мястото и времето на нарушението, нарушените разпоредби и размера на глобата.
- Фишът се подписва от контролния орган и от нарушителя, че е съгласен да плати глобата, и се изпраща на финансовия орган на съответната общинска администрация за изпълнение. На нарушителя се дава препис, за да може да заплати доброволно глобата (чл. 39, ал. 2, изр. 2 от ЗАНН).

ХИПОТЕЗИ, ПРИ КОИТО АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗВАЩИЯТ ОРГАН НЕ СЕ ПРОИЗНАСЯ КАТО АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ЮРИСДИКЦИЯ

- За *маловажен случай на нарушения при спортно хулиганство* по Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия (ЗООРПСМ) се налага глоба в размер от 10 до 50 лв. За наложената глоба се издава фиш, който съдържа данни за самоличността на контролния орган и на нарушителя, мястото и времето на нарушението, нарушените разпоредби и размера на глобата. Фишът се подписва от контролния орган и от нарушителя, че е съгласен да плати глобата, и се изпраща на финансовия орган на съответната общинска администрация за изпълнение. На нарушителя се дава препис, за да може да заплати доброволно глобата (чл. 51 от ЗООРПСМ във връзка с чл. 39, ал. 2 от ЗАНН).
- **Маловажен случай** е всяко нарушение, при което настъпилите вредни последици от проявата са несъществени (§1, т. 4 от ДР на ЗООРПСМ).

ХИПОТЕЗИ, ПРИ КОИТО АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗВАЩИЯТ ОРГАН НЕ СЕ ПРОИЗНАСЯ КАТО АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ЮРИСДИКЦИЯ

- За *маловажен случай на нарушения при спортно хулиганство* по Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия (ЗООРПСМ) се налага глоба в размер от 10 до 50 лв. За наложената глоба се издава фиш, който съдържа данни за самоличността на контролния орган и на нарушителя, мястото и времето на нарушението, нарушените разпоредби и размера на глобата. Фишът се подписва от контролния орган и от нарушителя, че е съгласен да плати глобата, и се изпраща на финансовия орган на съответната общинска администрация за изпълнение. На нарушителя се дава препис, за да може да заплати доброволно глобата (чл. 51 от ЗООРПСМ във връзка с чл. 39, ал. 2 от ЗАНН).
- **Маловажен случай** е всяко нарушение, при което настъпилите вредни последици от проявата са несъществени (§1, т. 4 от ДР на ЗООРПСМ).

ХИПОТЕЗИ, ПРИ КОИТО АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗВАЩИЯТ ОРГАН НЕ СЕ ПРОИЗНАСЯ КАТО АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ЮРИСДИКЦИЯ

- За *административни нарушения, установени при извършването им*, когато това е предвидено в закон, овластените контролни органи могат да налагат на местонарушението *глоби* в размер, предвиден в съответния закон. За наложената глоба се издава *фиш*, който съдържа данни за самоличността на контролния орган и на нарушителя, мястото и времето на нарушението, нарушените разпоредби и размера на глобата.
- Фишът се подписва от контролния орган и от нарушителя, че е съгласен да плати глобата. На нарушителя се дава препис, за да може да заплати доброволно глобата (чл. 39, ал. 2а от ЗАНН).

КОГА СЕ ИЗДАВА ЕЛЕКТРОНЕН ФИШ?

- При нарушения, установени с техническо средство или системи, заснемащи или записващи датата, точния час на нарушението и регистрационния номер на моторното превозно средство, на собственика, на когото е регистрирано превозното средство, а когато то е собственост на юридическо лице – на управителя му, се изпраща покана с препоръчано писмо с обратна разписка да се яви в съответната служба за контрол в едномесечен срок от получаването ѝ, за да му бъде издаден фиш или за да посочи лицето, на което е предоставило управлението на моторното превозно средство, с което е извършено нарушението. При неявяване в определения срок или при непосочване писмено на лицето, на което е предоставено управлението на моторното превозно средство, на собственика или на управителя на юридическото лице – собственик на моторното превозно средство, се издава фиш в негово отсъствие, който се смята за връчен от датата на издаване на фиша (чл. 186, ал. 4 от Закона за движението по пътищата). Издаден фиш, глобата по който не е платена доброволно в 7-дневен срок от датата на издаването му, се смята за влязло в сила наказателно постановление и се изпраща за събиране на публичния изпълнител (чл. 186, ал. 7 от Закона за движението по пътищата).

КОГА СЕ ИЗДАВА ЕЛЕКТРОНЕН ФИШ?

- При нарушение, установено и заснето с автоматизирано техническо средство или система, за което не е предвидено наказание лишаване от право да се управлява моторно превозно средство или отнемане на контролни точки, се издава електронен фиш в отсъствието на контролен орган и на нарушител за налагане на глоба в размер, определен за съответното нарушение.
- *Електронният фиш* съдържа данни за: териториалната структура на Министерството на вътрешните работи, на чиято територия е установено нарушението, мястото, датата, точния час на извършване на нарушението, регистрационния номер на моторното превозно средство, собственика, на когото е регистрирано превозното средство, описание на нарушението, нарушените разпоредби, размера на глобата, срока, сметката, начините за доброволното ѝ заплащане. Образецът на електронния фиш се утвърждава от министъра на вътрешните работи (чл. 189, ал. 4 от Закона за движението по пътищата). В хипотезата на чл. 189, ал. 4 от Закона за движението по пътищата, установяването и заснемането на нарушение, могат да се осъществят само със *стационарно техническо средство*, което е предварително обозначено и функционира автоматизирано в отсъствие на контролен орган.

ЕЛЕКТРОНЕН ФИШ

- **Електронен фиш** е електронно изявление, записано върху хартиен, магнитен или друг носител, създадено чрез административно-информационна система въз основа на постъпили и обработени данни за нарушения от автоматизирани технически средства или системи (§1, т. 1 от Допълнителната разпоредба на Закона за административните нарушения и наказания).
- **Автоматизирани технически средства и системи** са уреди за контрол, работещи самостоятелно или взаимно свързани, одобрени и проверени съгласно Закона за измерванията, които установяват и автоматично заснемат нарушения в присъствие или отсъствие на контролен орган и могат да бъдат:
 - а) стационарни – прикрепени към земята и обслужвани периодично от контролен орган;
 - б) мобилни – прикрепени към превозно средство или временно разположени на участък от пътя, установяващи нарушение в присъствието на контролен орган, който поставя начало и край на работния процес (§6, т. 65 от Допълнителните разпоредби на Закона за движението по пътищата).

ВРЪЧВАНЕ НА ЕЛЕКТРОНЕН ФИШ

- Електронният фиш се връчва на собственика или на лицето, на което е предоставено за ползване МПС, с препоръчано писмо с обратна разписка или чрез длъжностните лица на определените от министъра на вътрешните работи служби за контрол, при осъществяване на функциите и правомощията им.
- В 14-дневен срок от получаването му собственикът заплаща глобата или предоставя в съответната териториална структура на Министерството на вътрешните работи писмена декларация с данни за лицето, извършило нарушението, и копие на свидетелството му за управление на моторно превозно средство. На лицето, посочено в декларацията, се издава и изпраща електронен фиш за извършеното нарушение. Първоначално издаденият електронен фиш се анулира.

АНУЛИРАНЕ НА ЕЛЕКТРОНЕН ФИШ

- В 7-дневен срок от получаването на електронния фиш може да се направи писмено възражение пред директора на съответната структура на Министерството на вътрешните работи. Директорът разглежда възражението и преценява доказателствата в 7-дневен срок от постъпването му. Издаденият електронен фиш се анулира, ако от събраните доказателства е установено, че:
 1. моторното превозно средство е било обявено за издирване;
 2. нарушението е извършено с моторно превозно средство със специален режим на движение (чл. 189, ал. 6 от Закона за движението по пътищата).
- Законодателството възприема правна фикция, съгласно която влезият в сила електронен фиш се смята за влязло в сила *наказателно постановление* (чл. 189, ал. 11 от Закона за движението по пътищата).

ПРОИЗВОДСТВА ПО НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ НАКАЗАНИЯ ОТ СЪД

- Административното наказание *безвъзмезден труд в полза на обществото* се налага от съд. Производството е уредено в чл. 58б от ЗАНН като израз на правораздавателна дейност, но не предвижда никакви функции на административнонаказващия орган, който има за задача да внесе преписката в съда.
- *Страни в това производство* са административнонаказващият орган и нарушителят. Районният съд разглежда преписката в състав само от съдия и в открито съдебно заседание. Преписката се разглежда в присъствието на нарушителя. Когато нарушителят, редовно призван, не се яви без уважителни причини, преписката се разглежда в *негово отсъствие*, ако това няма да попречи за разкриването на обективната истина. Нарушителят има право на адвокатска защита. При разглеждане на преписка срещу непълнолетен нарушител на възраст от 16 до 18 години се призовават неговите родители, съответно попечители. Неявяването им не е пречка за разглеждане на делото, освен ако съдът намери участието им за необходимо.

ПРОИЗВОДСТВА ПО НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ НАКАЗАНИЯ ОТ СЪД

- Съдът може да разпитва свидетели, ако прецени, че това е необходимо за разкриване на обективната истина. Свидетел, който е редовно призован и не се яви без уважителни причини, се довежда принудително от органите на Министерството на вътрешните работи. Ако свидетелят посочи уважителни причини за неявяването си, принудителното довеждане се отменя. Въз основа на събраните доказателства съдът постановява *решение, с което налага наказание* (чл. 58в, ал. 1 от ЗАНН) и се *произнася и за отнемането в полза на държавата* на:
 - 1. вещите, принадлежащи на нарушителя, които са послужили за извършване на умишлено административно нарушение, ако това е предвидено в съответния закон или указ;
 - 2. вещите, предмет на нарушението, притежаването на които е забранено, независимо от тяхното количество и стойност, където и да се намират;
 - 3. вещите, принадлежащи на нарушителя, които са били предмет на нарушението, в предвидените в съответния закон или указ случаи;
 - 4. придобитите от нарушителя вещи в резултат на нарушението независимо от тяхното количество и стойност (чл. 58в, ал. 2 от ЗАНН).

ВЪПРОСИ

- Кога се поставя началото на втората фаза на административнонаказателния процес?
- Кои са участници, субекти и страни в производството по налагане на административни наказания?
- Кои са наказващите органи и какви са техните характеристики?
- До какво води институтът на отвода?
- Какви процесуални действия се предприемат преди налагането, по налагането и след налагането на наказанието?
- Какво представлява наказателното постановление като юридически акт?
- В кои случаи административните наказания се налагат от съд и какви са особеностите на тези производства?